

KAPITAŁ LUDZKI
 NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

 Projekt współfinansowany przez
 Unię Europejską w ramach
 Europejskiego Funduszu
 Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
 EUROPEJSKI
 FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Wstęp do nauki o kulturze		8.0.13879	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Zakład Rosjoznawstwa, Literatury i Kultury Rosyjskiej			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	pierwszego stopnia
Wydział Filologiczny	Japonistyka	forma	stacjonarne
		moduł	wszystkie
		specjalnościowy	wszystkie
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr Katarzyna Arciszewska-Tomczak; dr hab. Diana Oboleńska, profesor uczelni; dr hab. Monika Rzeczycka, profesor uczelni			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		3	
Wykład		30 godzin – uczestnictwo w zajęciach;	
Sposób realizacji zajęć		30 godzin – samodzielne wykonanie zadanych	
zajęcia w sali dydaktycznej		ćwiczeń, prac oraz zadań, studiowanie literatury;	
Liczba godzin		15 godzin – przygotowanie do egzaminu i egzamin.	
Wykład: 30 godz.		Razem: 75 godzin = 3 ECTS.	
Termin realizacji przedmiotu			
2023/2024 zimowy			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
obowiązkowy		polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
<ul style="list-style-type: none"> - Wykład konwersatoryjny - Wykład problemowy - Wykład z prezentacją multimedialną 		Sposób zaliczenia	
		Egzamin	
		Formy zaliczenia	
		<ul style="list-style-type: none"> - egzamin ustny - egzamin pisemny z pytaniami (zadaniami) otwartymi - egzamin pisemny testowy - egzamin pisemny (dłuższa wypowiedź pisemna / rozwiązanie problemu) 	
		Podstawowe kryteria oceny	
		Student otrzymuje ocenę na podstawie egzaminu (100%), który sprowadza się do odpowiedzi na trzy pytania z zakresu treści programowych.	
Sposób weryfikacji założonych efektów uczenia się			

zakładany efekt uczenia się	Uczestnictwo w zajęciach	Egzamin końcowy
	Wiedza	
K_W01	X	X
K_W02	X	X
K_W10	X	X
	Umiejętności	
K_U04	X	X
K_U06	X	X
K_U13	X	X
	Kompetencje społeczne	
K_K01	X	X
K_K04	X	X
K_K08	X	X

Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi**A. Wymagania formalne**

brak

B. Wymagania wstępne

brak

Cele kształcenia

Celem jest przekazanie studentom podstawowej wiedzy na temat fenomenu kultury, metod badania kultury i wypracowanie umiejętności rozumienia zjawisk kultury i relacji między nimi.

Treści programowe

1. Kultura. Powstanie i rozwój pojęcia „kultura”. Koncepcje kultury. Poznawanie kultury jako proces kulturotwórczy. Uczestnictwo w kulturze. Dziedziny i kategorie kultury. Poziomy kultury: wyższa i niższa.
2. Rozróżnienia kultury (szerokie oraz wąskie rozumienie kultury). Kultura a natura. Kultura a cywilizacja. Pojęcie cywilizacji. Kultura symboliczna: język, komunikacja, znak, symbol.
3. Czynniki nabywania kultury w procesie ontogenetycznym. Pojęcie tożsamości jednostkowej i kulturowej. Kultura narodowa. Obrzędy, symbole, mit, magia, rytuał, religia jako pierwotny czynnik kulturotwórczy.
4. Wielokulturowość. Komunikacja międzykulturowa. Kultura globalna a kultura lokalna. Kultura dominująca a kultura mniejszości. Ocena i porównywanie kultur. Etnocentryzm i jego formy (ksenofobia, rasizm). Relatywizm kulturowy. Pojęcie tabu w kulturze.
5. Zjawisko oporu i kontestacji kulturowej. Style życia, subkultury, nowoplemiona, kontrkultura, sekty.
6. Zjawisko umasowienia kultury. Historia badań (Zmierzch Zachodu Oswald Spengler, Upadek cywilizacji zachodniej Florian Znaniecki, Bunt mas José Ortega y Gasset). Kultura społeczeństwa globalnego. Kultura multimedialna. Cyberkultura a globalizacja. Kultura Internetu.
7. Sztuka jako zjawisko społeczno-kulturowe. Tworzenie, obieg, obecność i odbiór sztuki.
8. Koncepcje kultury: Wilhelm Dilthey, Oswald Spengler, José Ortega y Gasset, Nikołaj Bierdiajew, Karl Jaspers, Michaił Bachtin, Jurij Łotman, Lew Gumilow, Marshall McLuhan, Zygmunt Bauman. Filozofia kultury Ernsta Cassirera.

Wykaz literatury**A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):**

A.1. wykorzystywana podczas zajęć

- Badanie kultury. Elementy teorii antropologicznej, red. M. Kempny i E. Nowicka, Warszawa 2003
- Baldwin E., Longhurst B., S. McCracken i in., Wstęp do kulturoznawstwa, Poznań 2004.
- Burszta W., Antropologia kultury, Poznań 1998
- Filipiak M., Od subkultury do kultury alternatywnej, Lublin 1999
- Filipiak M., Socjologia kultury. Zarys zagadnień, Lublin 2000
- Gajda J., Antropologia kulturowa, Toruń 2002
- Golka M., Socjologia kultury, Warszawa 2013 lub inne.
- Kasarełło L., Chińska kultura symboliczna. Jej współczesne metamorfozy w literaturze, teatrze i malarstwie, Wydawnictwo Akademickie Dialog, Warszawa 2011.
- Kłoskowska A., Encyklopedia kultury polskiej XX wieku, T. 1. Pojęcia i problemy wiedzy o kulturze, Wrocław 1991.
- Kłoskowska A., Socjologia kultury, Warszawa 1981
- Malinowski B., Mit, magia, religia [w:] Dzieła t. 7, PWN 1990.
- Maffesoli M., Czas plemion. Schyłek indywidualizmu w społeczeństwach ponowoczesnych, Warszawa 2008
- Strinati D., Wprowadzenie do kultury popularnej, Poznań 1998

- Wiedza o kulturze. Antropologia kultury. Zagadnienia i wybór tekstów, red. G. Godlewski, L. Kolankiewicz, A. Mencwel, M. Peczak, Warszawa 2001.

B. Literatura uzupełniająca:

- Bachtin M., Twórczość Franciszka Rabelais'go a kultura ludowa średniowiecza i renesansu, Kraków 1975
- Barthes R., Mit i znak, Warszawa 1970.
- Caillois R., Zywioł i ład, Warszawa 1973.
- Dylematy wielokulturowości, red. W. Kalaga, Kraków 1998.
- Dziamski G., Postmodernizm wobec kryzysu estetyki współczesnej, Poznań 1996.
- Eliade M., Sacrum, mit, historia, Warszawa 1974.
- Godzic W., Oglądanie i inne przyjemności kultury popularnej, Kraków 1994.
- Huizinga J., Homo ludens. Zabawa jako źródło kultury, Warszawa 1985.
- Kowalczyk S., Filozofia kultury, Lublin 2005.
- Lichaczow D., Poezja ogrodów, Wrocław 1991.
- McLuhan M., Wybór pism, Warszawa 1975.
- Mioletinski E., Poetyka mitu, Warszawa 1981.
- Pasierb J., Pionowy wymiar kultury, Kraków 1983.
- Porebski M., Ikonosfera, Warszawa 1981.
- Ricoeur P., Egzystencja i hermeneutyka. Rozprawy o metodzie, Warszawa 1985.
- Spengler O., Dusza kultury; Kultura i cywilizacja; Natura – Historia – Kultura, [w:] A. Kołakowski, Spengler, Warszawa 1981. Symbole i symbolika, red. M. Głowiński, Warszawa 1991.
- Uspienski B., Historia i semiotyka, Gdańsk 1998.
- Yi-Fu-Tuan, Przestrzeń i miejsce, Warszawa 1987.
- Ziemiańska-Sapija D., Semiotyka szkoły tartuskiej jako nauka o kulturze, Warszawa 1987.
- Bauman Z., Kultura w płynnej nowoczesności, Warszawa 2011

Prowadzący każdorazowo uaktualnia obowiązujący zestaw literatury przedmiotu.

Kierunkowe efekty uczenia się K_W01, K_W02, K_W10 K_U04, K_U06, K_U13 K_K01, K_K04, K_K08	Wiedza Student: K_W01 - zna terminologię z zakresu studiów kulturowych; K_W02 - ma uporządkowaną wiedzę ogólną z zakresu studiów kulturowych; K_W10 - zna i rozumie metody analizy, interpretacji różnych wytworów kultury związane z wybranymi teoriami i szkołami badawczymi w zakresie studiów kulturowych. Umiejętności Student: K_U04 - umie zdobywać wiedzę i rozwijać swoje umiejętności badawcze w ramach studiów kulturowych, korzystając z różnych źródeł w języku polskim i wybranym języku obcym; K_U06 - potrafi posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi, paradygmatami badawczymi i pojęciami w zakresie studiów kulturowych; K_U13 - prezentuje efekty swojej pracy w języku polskim w przejrzystej, usystematyzowanej i przemyślanej formie z zastosowaniem różnorodnych, nowoczesnych metod i technik, dostosowanych do studiów kulturowych. Kompetencje społeczne (postawy) Student: K_K01 - w sposób twórczy rozwija swoją wiedzę na temat kultury i jej elementów składowych; K_K04 - potrafi zgodnie z zasadami panującymi w studiach kulturowych opracować zadane zagadnienia; K_K08 - jest świadomy różnicowania kulturowego świata.
Kontakt katarzyna.arciszewska@ug.edu.pl	